

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2023	CONVOCATORIA: JUNIO 2023
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; 1 qüestió de la 9-12: 5 punts; 1 qüestió de la 13-16: 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; 1 cuestión de la 9 a 12: 5 puntos; 1 cuestión de la 13 a 16: 1 punto.

TEXT I

- 1 - SOCRATES: Doncs que això mateix passa amb l'ànima i la seva intel·ligència: allò que la veritat i
- 2 l'essència irradien, quan l'ànima hi posa els ulls, prou que li és intel·ligible i sembla, l'ànima, que
- 3 té intel·ligència; però quan mira cap a objectes mesclats de fosc, que neixen i moren, li sembla
- 4 que entén, però coses que li semblen, amb la intel·ligència apagada, opinions que canvien ara
- 5 amunt adés avall; i així fa l'efecte que no en té, d'intel·ligència.
- 6 - GLAUCÓ: Sí que en fa l'efecte.
- 7 - SOCRATES: Per tant, el que confereix veritat als objectes del coneixement i dóna a qui coneix la
- 8 possibilitat de fer-ho, ja pots ben dir que és la idea del bé, la qual, pensa que és causa, sí, del saber
- 9 i de la veritat com a objectes de coneixement; ara, tot i ser belles totes dues coses, el coneixement
- 10 i la veritat, si consideres que hi ha alguna cosa encara més bella, fas ben fet, l'encertes. El saber i
- 11 la veritat, com en el cas de la llum i la vista, creure-les semblants al sol és fer ben fet, però
- 12 considerar que són el sol no és ben fet; i, així mateix, creure, tornant al saber i la veritat, que totes
- 13 dues coses són semblants al bé, això és correcte, però creure que són el bé, ni l'una ni l'altra, això
- 14 no n'és. El bé és d'una tal manera que mereix una més alta consideració.

PLATÓ, *La República*, Llibre VI, 508 c - 509 a (Traducció de C. Miralles).

TEXT II

- 1 Com que la virtut és de dos tipus, dianoètica i ètica, la dianoètica té el seu origen i la seua capacitat
- 2 de créixer sobretot en l'ensenyament, ja que te necessitat de l'experiència i del temps, mentre que
- 3 l'ètica es resultat del costum, raó per la qual el seu nom també està format mitjançant una petita
- 4 modificació a partir del terme costum. A partir de açò resulta també evident que cap de les virtuts
- 5 ètiques està en nosaltres per natura. I és que cap de les coses que existeixen per natura pren un
- 6 costum diferent del natural, com ara la pedra, que naturalment cau cap a baix, no podria ser
- 7 acostumada a caure cap a dalt, ni un podria acostumar-la encara que la llancés milers de vegades cap
- 8 amunt; ni tampoc el foc podria adquirir el costum d'anar cap a baix; ni cap altra cosa de les que es
- 9 produeixen d'una manera en la natura podria ésser acostumada a ser d'una altra manera diferent. Per
- 10 tant, les virtuts no estan en nosaltres ni de manera natural ni contra natura, sinó perquè tenim una

11 disposició natural a rebre-les i perquè les perfeccionem a través del costum.
12 A més, primer ens fem amb les potències de tot allò que es present de naixement en nosaltres i
13 després executem els seus actes (cosa que justament és evident en el cas del sentits, ja que no és pel
14 fet de veure moltes vegades o d'escoltar moltes vegades que hem adquirit els sentits, sinó que, al
15 contrari, els utilitzem perquè els tenim i no els tenim pel fet d'haver-los utilitzat). Adquirim virtuts
16 si abans les hem practicades, com també ocorre en el cas de la resta d'arts. En efecte, aprenem fent
17 el que cal fer per aprendre, com ara un es fa constructor construint cases i citarista tocant la cítara.
18 D'aquesta manera, doncs, ens fem justos duent a terme actes de justícia, prudents amb actes de
19 prudència, valents amb actes de valentia”.

ARISTOTELES, *Ètica a Nicòmac*, Llibre II, 1103 a-b (Traducció de Carles Monzó).

TEXT III

1 L'home, vulga o no, ha de fer-se a si mateix, autofabricar-se. Aquesta última expressió no és del tot
2 inoportuna. Subratlla que l'home, a l'arrel de la seua mateixa essència, es troba, abans que en cap
3 altra, en la situació del tècnic. Per a l'home, viure és, per descomptat, i abans que una altra cosa,
4 esforçar-se perquè hi haja allò que encara no hi ha; a saber, ell, ell mateix, aprofitant per a això allò
5 que hi ha; en suma, és producció. Amb això vull dir que la vida no és fonamentalment com tants
6 segles han cregut: contemplació, pensament, teoria. No; és producció, fabricació, i només perquè
7 aquestes ho exigeixen; per tant, després, i no abans, és pensament, teoria i ciència. Viure..., és a dir,
8 trobar els mitjans per a realitzar el programa que s'és. El món, la circumstància, es presenta per
9 descomptat com a primera matèria i com a possible màquina. Ja que per a existir ha d'estar en el
10 món, i aquest no realitza per si i sense més l'ésser de l'home, sinó que li posa dificultats, l'home es
11 resol a cercar en ell la màquina oculta que tanca per a servir l'home. La història del pensament humà
12 es redueix a la sèrie d'observacions que l'home ha fet per a traure a la llum, per a descobrir aquella
13 possibilitat de màquina que el món porta latent en la seua matèria. D'aquí que a l'invent tècnic se
14 l'anomene també descobriment. I no és, com veurem, una casualitat que la tècnica per antonomàsia,
15 la plena maduresa de la tècnica, s'iniciara cap a 1600; justament quan en el seu pensament teòric del
16 món va arribar l'home a entendre'l com una màquina.

José ORTEGA Y GASSET, *Meditació de la tècnica*, capítol V (Traducció SLT Universitat Jaume I).

TEXT IV

1 En el moment que les dones comencen a prendre part de l'elaboració del món, aquest món és
2 encara un món que pertany als homes: ells no en dubten gens, elles amb prou feines. Refusar
3 d'ésser l'Altre [Alteritat], refusar la complicitat amb l'home, seria per a elles renunciar a tots els
4 avantatges que l'aliança amb la casta superior els pot conferir. L'home-senyor protegirà
5 materialment la dona-vassalla i s'encarregarà de justificar la seva existència: amb el risc econòmic,
6 ella esquiva el risc metafísic d'una llibertat que s'ha d'inventar els seus fins sense cap auxili. En
7 efecte, al costat de la pretensió de tot individu a afirmar-se com a subjecte, que és una pretensió
8 ètica, hi ha també en ell la temptació de defugir la seva llibertat i de constituir-se en cosa. És un
9 camí nefast, perquè com a passiu, alienat, perdut, és aleshores la presa de voluntats estranyes,
10 desvinculat de la seva transcendència, frustrat de tot valor. Però és un camí fàcil: així evita l'angoixa
11 i la tensió de l'existència autènticament assumida. L'home que constitueix la dona com un Altre
12 [Alteritat] trobarà en ella complicitats profundes. Així, la dona no es reivindica com a subjecte
13 perquè no en té els mitjans concrets, perquè sent el vincle necessari que la lliga a l'home sense
14 establir-ne la reciprocitat, i també perquè sovint es complau en el paper d'Altre [Alteritat].

Simone de BEAUVOIR, *El segon sexe*, Introducció (Traducció d'Hermínia Grau de Duran).

QÜESTIONS:

Elegeix i contesta **dues** de les següents qüestions (4 punts):

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT I** (2 punts).
2. Definix els termes “**veritat**” i “**bé**”, partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT I** (2 punts).
3. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT II** (2 punts).
4. Definix el terme “**ètica**”, partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT II** (2 punts).
5. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT III** (2 punts).
6. Definix el terme “**viure**”, partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT III** (2 punts).
7. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autora en el **TEXT IV** (2 punts).
8. Definix el terme “**Altre**” [**Alteritat**], partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autora en el **TEXT IV** (2 punts).

Elegeix i desenvolupa **una** de les següents redaccions sobre un autor/a (5 punts):

9. *Dualisme epistemològic* en **PLATÓ** (5 punts).
10. *Felicitat, bé i virtut* en **ARISTÒTIL** (5 punts).
11. *Naturalesa i vida: Raciovitallisme i perspectivisme* en **JOSÉ ORTEGA Y GASSET** (5 punts).
12. *El factor cultural com a factor decisiu en l'anàlisi de les causes de l'opressió de la dona* en **SIMONE DE BEAUVOIR** (5 punts).

Elegeix i contesta **una** las següents qüestions (1 punt):

13. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **PLATÓ** que juges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
14. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **ARISTÒTIL** que juges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
15. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **JOSÉ ORTEGA Y GASSET** que juges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
16. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **SIMONE DE BEAUVOIR** que juges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autora o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2023	CONVOCATORIA: JUNIO 2023
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 que valen 2 punts (relatives a un text o un concepte del mateix) i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre la filosofia d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentari del pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; 1 qüestió de la 9-12: 5 punts; 1 qüestió de la 13-16: 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 que valen 2 puntos (relativas a un texto o un concepto del mismo) y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre la filosofía de un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentario del pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; 1 cuestión de la 9 a 12: 5 puntos; 1 cuestión de la 13 a 16: 1 punto.

TEXTO I

- 1 - SOCRATES: Pues bien, considera del mismo modo lo siguiente con respecto al alma. Cuando ésta
- 2 fija su atención sobre un objeto iluminado por la verdad y el ser, entonces lo comprende y conoce y
- 3 demuestra tener inteligencia; pero, cuando la fija en algo que está envuelto en penumbras, que nace o
- 4 perece, entonces, como no ve bien, el alma no hace más que concebir opiniones siempre cambiantes y
- 5 parece hallarse privada de toda inteligencia.
- 6 - GLAUCÓN: Tal parece, en efecto.
- 7 - SÓCRATES: Puedes, por tanto, decir que lo que proporciona la verdad a los objetos del
- 8 conocimiento y la facultad de conocer al que conoce es la idea del bien, a la cual debes concebir
- 9 como objeto del conocimiento, pero también como causa de la ciencia y de la verdad; y así, por muy
- 10 hermosas que sean ambas cosas, el conocimiento y la verdad, juzgarás rectamente si consideras esa
- 11 idea como otra cosa distinta y más hermosa todavía que ellas. Y, en cuanto al conocimiento y la
- 12 verdad, del mismo modo que en aquel otro mundo se puede creer que la luz y la visión se parecen al
- 13 sol, pero no que sean el mismo sol, del mismo modo en éste es acertado el considerar que uno y otra
- 14 son semejantes al bien, pero no lo es el tener a uno cualquiera de los dos por el bien mismo, pues es
- 15 mucho mayor todavía la consideración que se debe a la naturaleza del bien.

PLATÓN, *La República*, Libro VI, 508 c-509 a (Traducción de José Manuel Pabón y Manuel Fernández Galiano).

TEXTO II

- 1 Como existen dos clases de virtud, la dianoética y la ética, la dianoética debe su origen y su incremento
- 2 principalmente a la enseñanza y por eso requiere experiencia y tiempo; la ética, en cambio, procede de
- 3 la costumbre, por lo que hasta su nombre se forma mediante una pequeña modificación de
- 4 "costumbre". De esto resulta también evidente que ninguna de las virtudes éticas se produce en
- 5 nosotros por naturaleza, ya que ninguna cosa natural se modifica por costumbre; por ejemplo, la piedra
- 6 que por naturaleza se mueve hacia abajo, no se la podría acostumbrar a moverse hacia arriba, aunque
- 7 se intentara acostumbrarla lanzándola hacia arriba diez mil veces; ni al fuego a moverse hacia abajo, ni

8 ninguna otra cosa de cierta naturaleza podría acostumbrarse a tener otra distinta. Por tanto, las virtudes
9 no se producen ni por naturaleza, ni contra la naturaleza, sino por tener aptitud natural para recibirlas y
10 perfeccionarlas mediante la costumbre.
11 Además, en todo aquello que es resultado de nuestra naturaleza, adquirimos primero la capacidad y
12 después producimos la operación (esto es evidente en el caso de los sentidos: no adquirimos los
13 sentidos por ver muchas veces u oír muchas veces, sino a la inversa: los usamos porque los tenemos,
14 no los tenemos por haberlos usado); en cambio, adquirimos las virtudes mediante el ejercicio previo,
15 como en el caso de las demás artes: pues lo que hay que hacer después de haber aprendido, lo
16 aprendemos haciéndolo; por ejemplo, nos hacemos constructores construyendo casas y citaristas
17 tocando la cítara. Así también practicando la justicia nos hacemos justos, practicando la fortaleza,
18 fuertes.

ARISTOTELES, *Ética a Nicómaco*, Libro II, 1103 a-b (Traducción de María Araujo y Julián Marías).

TEXTO III

1 El hombre, quiera o no, tiene que hacerse a sí mismo, autofabricarse. Esta última expresión no es del
2 todo inoportuna. Ella subraya que el hombre, en la raíz de su misma esencia, se encuentra, antes que
3 en ninguna otra, en la situación del técnico. Para el hombre, vivir es, desde luego, y antes que otra
4 cosa, esforzarse en que haya lo que aún no hay; a saber, él, él mismo, aprovechando para ello lo que
5 hay; en suma, es producción. Con esto quiero decir que la vida no es fundamentalmente como tantos
6 siglos han creído: contemplación, pensamiento, teoría. No; es producción, fabricación, y sólo porque
7 éstas lo exigen; por lo tanto, después, y no antes, es pensamiento, teoría y ciencia. Vivir..., es decir,
8 hallar los medios para realizar el programa que se es. El mundo, la circunstancia, se presenta desde
9 luego como primera materia y como posible máquina. Ya que para existir tiene que estar en el mundo,
10 y éste no realiza por sí y sin más el ser del hombre, sino que le pone dificultades, el hombre se
11 resuelve a buscar en él la máquina oculta que encierra para servir al hombre. La historia del
12 pensamiento humano se reduce a la serie de observaciones que el hombre ha hecho para sacar a la luz,
13 para descubrir esa posibilidad de máquina que el mundo lleva latente en su materia. De aquí que al
14 invento técnico se le llame también descubrimiento. Y no es, como veremos, una casualidad que la
15 técnica por antonomasia, la plena madurez de la técnica, se iniciase hacia 1600; justamente cuando en
16 su pensamiento teórico del mundo llegó el hombre a entenderlo como una máquina.

José ORTEGA Y GASSET, *Meditación de la técnica*, capítulo v.

TEXTO IV

1 En el momento en que las mujeres empiezan a participar en la elaboración del mundo, sigue siendo un
2 mundo que pertenece a los hombres: a ellos no les cabe ninguna duda, y a ellas apenas. Negarse a ser
3 Alteridad, rechazar la complicidad con el hombre sería para ellas renunciar a todas las ventajas que
4 les puede procurar la alianza con la casta superior. El hombre soberano protegerá materialmente a la
5 mujer súbdita y se encargará de justificar su existencia: además del riesgo económico evita el riesgo
6 metafísico de una libertad que debe inventar sus propios fines sin su ayuda. Junto a la pretensión de
7 todo individuo de afirmarse como sujeto, que es una pretensión ética, también está la tentación de huir
8 de su libertad y convertirse en cosa; se trata de un camino nefasto, porque pasivo, alienado, perdido,
9 es presa de voluntades ajenas, queda mutilado en su trascendencia, frustrado de todo valor. Sin
10 embargo, es un camino fácil: se evita así la angustia y la tensión de la existencia auténticamente
11 asumida. El hombre que considera a la mujer como una *Alteridad* encontrará en ella profundas
12 complicidades. De esta forma la mujer no se reivindica como sujeto, porque carece de medios
13 concretos para hacerlo, porque vive el vínculo necesario que la ata al hombre sin plantearse una
14 reciprocidad, y porque a menudo se complace en su alteridad.

Simone de BEAUVOIR, *El segundo sexo*, Introducción (Traducción de Alicia Martorell).

CUESTIONES

Elige y contesta **dos** de las siguientes cuestiones (4 puntos):

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO I** (2 puntos).
2. Define los términos “**verdad**” y “**bien**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO I** (2 puntos).
3. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO II** (2 puntos).
4. Define el término “**ética**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO II** (2 puntos).
5. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO III** (2 puntos).
6. Define el término “**vivir**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO III** (2 puntos).
7. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO IV** (2 puntos).
8. Define el término “**Alteridad**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO IV** (2 puntos).

Elige y desarrolla **una** de las siguientes redacciones sobre un autor/a (5 puntos):

9. *Dualismo epistemológico en PLATÓN* (5 puntos).
10. *Felicidad, bien y virtud en ARISTÓTELES* (5 puntos).
11. *Naturaleza y vida: Raciovitalismo y perspectivismo en JOSÉ ORTEGA Y GASSET* (5 puntos).
12. *El factor cultural como factor decisivo en el análisis de las causas de la opresión de la mujer en SIMONE DE BEAUVOIR* (5 puntos).

Elige y contesta **una** las siguientes cuestiones (1 punto):

13. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **PLATÓN** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
14. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **ARISTÓTELES** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
15. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **JOSÉ ORTEGA Y GASSET** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
16. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **SIMONE DE BEAUVOIR** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).